

O čistilni napravi za detelino seme.

Bliža se čas setve. Že dolgo let nismo pridelali tako lepo deteljno seme kot letos, ker je bilo lansko vreme posebno ugodno za to rastlino. Zato je greh, če bi tako seme sejali v neprečiščenem stanju, ki bi se dalo še izčistiti. Vsi vemo, da se nahaja v deteljnem semenu pogostoma polno semenja plevela, ki odvzema našim dobrim rastlinam prostor na travniku in hrano iz zemlje. Ali ni malomarnost, če jih pustimo pri deteljnem semenu in se celo niti ne brigamo za ono pošast naših deteljišč, kateri pravimo: predenica, ko se nam vendar nudi ugodna prilika, da si sami izčistimo seme v Mariboru na kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Vrbanovi ulici št. 33. Tam imajo nalašč tak stroj za čiščenje deteljnega semena in je stroj vsakemu na razpolago v ta namen. Pa bodo ljudje ugovarjali in trdili, povsod, kjer ima država svoje prste zraven, je stvar silno otežkočena, neokretna, treba podpisovati, kolke plačati in kaj vem kaj še. Res je, kar trdijo, a naj se vsak prepriča, kako stoji stvar s čiščenjem semena in bo videl, da pri čiščenju semena se skoro nič ne čuti onega zloglasnega birokratizma, ki ljudi odvraca od takih ustanov. Da to dokažem, evo par primerov. Nekdo ima 20 kg semena pri Sv. Križu nad Mariborom in želi, da se mu bi izčistilo to seme. Naloži seme na kak voz, ki pelje v Maribor in verjemite mi, marsikateri voz vozi od tam proti mestu. Tu v mestu ga ponese v oni urad med 8. in 12. ter od 1. do 5. ure in se mu prečisti takoj v pol uri. Kaj plača za to? Eno stotinko od tega, kar bo odnesel prečiščenega semena domov, recimo v našem slučaju 15 dkg semena. Če pa hoče dobiti še teh 15 dkg, potem pa plača toliko v denarju, kolikor stane onih 15 dkg semena, torej 3 Din. Ti 3 Din ga gotovo ne bodo uničili. Kaj pa napravi oni, ki je bolj oddaljen od tega zavoda? Oni lahko pošlje seme po železnici. Če pošlje manj kot 100 kg, se mu izčisti, ne da bi se mu zaračunalo niti delovno moč, pri pošiljkah nad 100 kg se mu zaračuna dnina za na-

jetega dninarja. Plačati mora samo odvoz in dovoz iz kolodvora in na kolodvor ter vozne stroške za seme tja in nazaj. Tudi v tem slučaju se mu obdrži samo eno merco, t. j. eno stotinko prečiščenega semena.

Iz tega se vidi, kako enostavna je manipulacija pri čiščenju semena. Če se bodo posestniki posluževali pridno stroja, se je nadejati, da bodo dobili tudi kje drugje tak stroj. Če pa bodo zanikerni, tedaj bo vidlo ministrstvo, da pravzaprav ne rabijo v marib. oblasti takega stroja, ga bodo demontirali in poslali kam drugam, kjer so posestniki bolj napredni.

Inž. Henrik Mohorčič.

Nega žita po otajanju zemlje.

Vsak posestnik je že gotovo opazil, da se na spomlad kaj rade pokažejo na polju velike lise, kjer je še v jeseni bujno zeleno žito. Navadno pravimo, da je žito ali pozeblo, ali pa segnilo. Večkrat pa lahko opazimo, da se je tudi skorja zemlje dvignila in s tem pretrgala žitu korenine, ki se zato rado posuši. Taka skorja se je dvignila radi mraza in te vrste »pozebe« so zelo pogoste ne le pri žitih, ampak tudi pri drugih kulturah. V ravninah se često dela po razorih tudi led, pod katerim, če led le predolgo ostane, rastline segnijo v večji ali manjši meri. Najboljše še prezimi žito pod plastjo snega, ki preprečuje preobčutno zmrzavanje gor njega dela obdelane zemlje.

Več ali manj trpi žito vedno tekom zime. Sreča za nas pa je, da se žito razraščala šele spomladi in s tem zgosti samoodsebe redko setev ali zimsko škodo. Treba pa je, da tudi poljedelec s svoje strani pripomore, da bo žito takoj s prvimi toplimi spomladanskimi dnevi bujno zazelelo in kot tako dalo obilo zrnja.

Če opazimo, da je žito svetle, rumenkaste in drugače nenaravne barve, je skoro vedno znak, da pogrša dušičnega gnojja. Zelo nam bo hvaležno, če ga pogojimo s čilskim solitrom. Ne smemo pa porabiti preveč tega gnojila, ker bi sicer žito rado

poleglo. V pravi meri pa dušik celo krepi biljko in jo usposablja, da napravi velike klase in da dosti zrnja. Celó lepo zeleno žito bo hvaležno za dodatek tega gnojila. Na eden oral bodemo tako potrosili od 60—100 kg, najbolje dvakrat: polovico takoj, ko skopni sneg in ni pričakovati novega, in drugo polovico, predno rastlina začne z razraščanjem. Ta dušik bo delal čudeže! Gnojilo je sicer lahko topljivo in bi ga zato ne bilo treba spraviti v zemljo z brano.

Ker pa je tudi obdelovanje žitanic izrednega pomena, zato tudi skrbno prevlečimo vsa polja z brano, kajti s tem zdobimo skorjo, ki je nastala tekom zime, in omogočimo pristop zraka v zemljo. Poleg tega z brananjem prekinemo v večji meri izhlapevanje vlage iz zemlje, ki se je nabrala tekom zime in ki je rastlini silno potrebna ravno spomladi, ko rabi rastlina največ vlage, a padavin je malo in še vetrovi pospešujejo izhlapevanje. Brana li bomo takoj, ko skopni sneg. Za brano pa bomo tako tudi povaljali, da z valjem pritismo k zemlji ono skorjo zemlje z žitom vred, ki jo je dvignil mraz. S tem omogočimo, da se dvignjene rastline na novo prirastejo in tako ne nastanejo na njivah velike vrzeli brez rastlin.

Morda bi kdo ugovarjal, češ, da z valjem zopet stlačimo zemljo in da je zato brananje čisto odveč. Temu pa ni tako, kajti še vedno je sloj rahle prsti pod pavaljano površino, ki preprečava izhlapevanje talne vlage.

Jako je priporočljivo, da polje prevlečemo kasneje, predno se začne žito razraščati, še enkrat, zlasti še tedaj, če je pred razraščanjem padlo več dežja, ali celo ploha. Nič ne de, če pri tem poslu izpulimo kako biljko, kajti obdelana zemlja bo omogočila v zvezi z dušičnim gnojenjem jak porast žitaric in njih razraščanje.

Valjanja zlasti ne opustimo tudi na deteljiščih, katerim mraz prav posebno rad škoduje in detelja tudi rabi zbitjšo zemljo.

Če hočemo sebi in svojim dobro, bomo na vsak način storili sedaj na spomlad

ko da naj pazi na sebe, ako gre na dom Raoul Las Casasa?

— Tudi na to ne.

— Potem pa mogoče na to, zakaj da si pravzaprav tukaj in zakaj govoriš z menoj?

— Ker . . . — je rekel Dübello počasi — zato sem prišel, da te zopet vidim. Videti sem želel tvoj obraz in te poljubiti na njega . . .

Dekletov obraz je dobil drug izraz. Iz oči ji je izginil srditi blesk in ko je zrla njega, so bile oči zelo temne in resne.

— Ali si v resnici vesel, da me zopet vidiš? — Ko da hoče prodreti z očmi Dübello do dna duše.

— Da — je prikimal Dübello.

— In tudi jaz sem tako srečna! — Božala mu je roko. — Ljubim te! — Počasi je govorila. — Toda ti bi rad slišal nekaj o zlatu in o poti, o drevesih, ki se imenujejo »puščice«, o reki malih rib.

Izraz na Dübellovem obrazu je bil skoraj komičen.

— Nočem te dalje mučiti, ako pa boš kedaj na ladji zopet govoril o kaki stvari, ki bi je ne smel nikdo vedeti, potem pazi, da bodo za tvojim hrbtom okna zaprta.

— Morda si bila ti v kabini? — je naglo vprašal.

— Jaz. Spoznala sem tvoj glas in sem prisluhnila,

ker sem mislila, da boš kaj lepega pripovedoval o svojih doživljajih.

— Kako pa si naju mogla razumeti? Saj sva govorila holandsko.

— Popolnoma lahko, mijnheer — je čebljala Juanita v nekoliko čudni holandsščini. Vzgojiteljica je bila Holandkinja in sem se nekoliko naučila od nje.

— Gospa Alvear je tvoja mati? — Dübello še vedno ni mogel mirovati. — Ne morem tega razumeti. Kako si prišla na ladjo?

— Kakor ti! Samo nekoliko bolj tajno. Nisve hotele, da naju kdo vidi, zato se nisve pokazali.

Gospodar ladje mi ni povedal, da ste dve.

— Gospodar ladje! Pri njem si poizvedoval? Dober človek je, ki rad pozabi na ono, česar ne sme izdati . . . In on ti je povedal ime gospe Alvear, ki je Gato Orojeva žena?

— Gato Orojeva? — je vzkliknil Dübello osuplo.

— Tako je: Gato Oro . . . zlata mačka! Sedaj razumeš, kajne, zakaj sem se zanimala za zlato.

— Spomin, ki si mi ga dala, je torej —

— . . . družinski znak, tako je. Ali ga še nosiš?

— Vedno! — S prstom je udaril na prsi.

— Oh, dragec! — Dekle mu je stisnilo roko.

Dübello pa ni bil v zaljubljenem razpoloženju. Marsikaj bi še rad izvedel.

nova knjiga za vas! Brez nje ni nedelje!
„BESEDE ŽIVLJENJA!“
 Naročite ta fantovski molitvenik,
 ki stane 22 Din, v usnje z zlato
 obvezo pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Fantje

vse, da bodo naše žitnice na jesen polne, ako bo znami tudi božji blagoslov!

Organistovske zadeve.

VAŽNO ZA DUHOVNIPE IN ORGANISTE.

Svoječasno je društvo organistov v »Slovenskem Gospodarju« objavilo odredbo velikega županstva ljubljanskega glede oprostitev občinskih doklad na takozvano bernsko vino pri duhovnikih in organistih. Ob enem je naznanilo, da je vložilo prošnjo za enako odredbo tudi pri mariborskem velikem županstvu. To je to prošnjo odstopilo mariborski oblasti.

Mariborski oblastni odbor je z odlokom z dne 10. oktobra 1927, št. V 6 2466/27 odredil v sporazumu z delegacijo finančnega ministrstva v Ljubljani, da je tudi v mariborski oblasti oproščeno občinskih doklad vse bernsko vino, katerega dobiva duhovščina, organisti in cerkovniki kot del svojih prejemkov, torej kot bernjo. Ta določba temelji na določbah § 71 točke b štajerskega občinskega reda.

Vsi čč. duhovniki, organisti in cerkovniki si naj to številko »Slovenskega Gospodarja« dobro shranijo, da v slučaju, če bodo mogoče finančni organi od njih zahtevali občinsko trošarino, pokažejo številko tega odloka.

Zalibog ni bilo mogoče tega odloka poprej objaviti, ker je to pismo po neki pomoti šele sedaj prišlo na naslov.

Poučni tečaj v Celju. Dne 24. in 25. januarja je Pevska zveza priredila v Celju poučni tečaj za organiste, pevovodje in za pevce. Taki tečaji so res potrebni, samo škoda, da udeležba ni bila obilnejša. Bilo je 12 organistov in 8 pevcev. V Celju, koder je takorekoč nekako središče, bi moralo biti najmanj kakih 50 organistov. V »Slovincu« nekdo o tem poroča, pa ne ve pravega vzroka. Glavni vzrok je ta, da organisti nimajo gmotnih sredstev. Treba je denarja za vlak, hrano, prenočišče itd. Kako pa si naj revež privoščil obisk takega tečaja, ko pa nima denarja niti za najpotrebnejši živež in obleko. Zalostno, pa resnično. Govoril sem o tem z večimi organisti, pa vsak mi je ta vzrok navedel.

Zato pa vsi, katerim je pri srcu napredek cerkvene in svetne glasbe, delajte po svojih močeh za izboljšanje žalostnega gmotnega stanja organistov. Drugo potem pride samo ob sebi.

Občni zbor Društva organistov. Vsi gg. organisti se še enkrat opozarjate na občni zbor Društva organistov, ki se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m. v Mariboru, ob 10. uri dopoldne, v hiši Koroška cesta 1. Svoječasno so se izgovarjali organisti iz okolice Maribora, Slovenskih goric itd., da v Celje radi preoddaljenosti težko pridejo. Sedaj pa je dana priložnost, da se občnega zbora lahko udeležijo! Torej dne 20. februarja vsi tovariši organisti v Maribor!

Romanja in podučni izleti v letu 1928.

Prosvetna zveza priredi v letu 1928 naslednja romanja:

I. Jubilejno romanje v Lurd, Ars, Paray le Monial

bo od 10. do 21. aprila. Odhod iz Ljubljane dne 9. aprila ob šestih zjutraj. Brzovlak vozi preko Milana, Genove, Ventimiglie, Nice (prenočišče), Marseilles, Lurd, kamor dospe dne 13. aprila ob 9. uri dopoldan. Odhod iz Lurda dne 16. aprila preko Lyona, z avtomobilom v Ars, nato v Paray le Monial, kamor dospe dne 17. aprila zvečer. Naslednji dan se vrača vlak preko Lyona, Turina, Milana (prenočišče), Benetke (6urni odmor), Trsta v Ljubljano, kamor dospe dne 21. aprila ob šestih zjutraj. Stroški za hrano, stanovanje, vožnjo znašajo za III. razred 2900 Din, za II. razred 4000 Din. Priglasiti se je treba pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5, do 1. marca.

II. Romanje v Lurd in poučni izlet v Pariz

namenjen zlasti izobraženim krogom, bo od 4. do 16. julija. Pot vodi tja grede kakor pod št. I. Iz Lurda pa v Bordeaux, Pariz (tri dni odmora), Lisleaux, Strassburg, München (1 dan in pol odmora), Ljubljana. Stroški za III. razred 3500 D. Priglasiti se je treba do 1. junija.

III. Poučno potovanje v Köln, Westfalsko (obisk naših tamošnjih rojakov).

To potovanje bo od 1. do 11. avgusta, in sicer po sledečem programu: Dne 1. avgusta zjutraj ob 8.45 odhod iz Ljubljane preko Jesenic, Salzburga v München, kjer je prenočišče, naslednji dan pa ogledovanje mesta, zvečer odhod v Mainz. Iz Mainza po Reni do Kölna, kamor dospejo izletniki dne 3. avgusta popoldan. Dan 4. avgusta je določen za ogledovanje Kölna. Naslednji dan božja pot in skupni sestanek vseh slovenskih društev sv. Barbare na Westfalskem ter Holandskem v Kevelarju, kjer bo »Katoliški dan«. Naslednji trije dnevi so določeni za proučevanje socialnih razmer v delavskih centrih: Hamborn, Duisburg, Essen, M. Gladbach in Düsseldorf. Pot nazaj gre preko Nürnberga, Münchena v Ljubljano, kamor dospejo dne 11. avgusta zjutraj. Stroški za to potovanje znašajo neobvezno 2800 Din. V tej svoti je zapopadna železnica, brzovlak, vožnja na parniku po Reni, hrana in stanovanje. To potovanje je namenjeno onim, ki želijo poglobiti svoje znanje na prosvetosocialnem polju in srodnikom onih izseljencev, kateri bivajo na Westfalskem. Priglasite za to potovanje sprejema Prosv. zveza do 1. julija.

IV. Drugo skupno romanje na sv. Višarje

katero aranžira Slovenska krščanska ženska zveza, bo dne 4. n 5. avgusta, to je na praznik Marije Snežnice. To romanje je namenjeno zlasti članicam ženskih in dekliških organizacij ter članicam Marijinih družb. Cena za železnico Ljubljana—Žabnica in nazaj ter vizum 75 Din. Priglasite za to romanje sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5, do dne 4. julija.

Za vsako romanje mora javiti priglasenec ime in priimek, rojstno leto, stan, bivališče ter vstopno postajo. Izletniki za potovanje pod št. III morajo imeti lastne potne liste, vizume preskrbi Prosvetna zveza. Za vsa romanja se plača polovico svote, ko se dotični priglasijo.

— Mati in ti torej nista hotele, da vaju kdo vidi na »Gebri«? Zakaj ne?

— Ker sva izvedeli, da je na ladji neki človek, ki ga nisve marale videti.

Juanita je povesila oči.

— Dalje mi najbrž ne bo treba pripovedovati, ker morda ne bi razumel!

— Mogoče pa le — je dejal mehko Dúvell.

— Tisti mož je bil tam, kateremu sem odločena za ženo. Zelo bogat je in ker je tudi naša hiša zelo premožna, so naju že v otroških letih zaročili. Razen tega pa tudi ima neko besedo pri zlatu, ki pripada tudi naši hiši.

— Kako? Pri zlatu?

— Da.

— In ta mož je bil na ladji, med tem, ko si ti mislila, da je v Argentiniji?

— Nisem mislila tega, marveč da je v Evropi.

— Torej je z nami potoval.

— Da, pri vaši mizi je sedel.

— Kaj, kaj . . . ali je morda — je presenečeno jecljal.

— Da, Raoul Las Casas! — mu je pomagala Juanita.

— On . . . on . . . je tvoj zaročenec — je še vedno jecljal Dúvell.

— Da. Bogat je on in bogati smo mi. In to je v Argentiniji glavno vprašanje. Ljubezen ne igra vloge.

Dúbell je sedaj razumel Juanitine besede: »Ko se solnčni žarki dotaknejo vrha Asuce, metulj umrje.« Mislila je na prostost.

— Nočem biti Raoul Las Casasova žena! — je odločno rekla Juanita. — Raje umrjem.

— Saj ti ni treba biti, razen če —

— Kako si naj pomagam? Očeta ne bodem mogla pregovoriti, zbežati pa ne morem. Zaenkrat še ni nevarnosti. Dokler se Raoul ne naveliča holandske dame, ni sile.

— Temu stanju kmalu naredim konec.

— Kaj nameravaš storiti? — ga je boječe gledala Juanita.

— Betki enostavno povem, da je Casas zaročen.

— Tega ne smeš storiti, ker bi Raoul sumil, da je od mene izvedela to. In potem gorje meni!

— Nekaj se mora zgoditi.

— Pazi, imam neki načrt. To hočeš doseči dvoje: najti zlato in obvarovati sestro tvojega prijatelja. Ako se boš ravnal po mojem nasvetu, bom skušala pomagati. Idi tudi ti na Casasovo posestvo.

— Kako? Ko pa me skoraj ne more videti!

(Dalje prih.)

Ve morate imeti knjigo
"KADAR ROŽE CVETO"
Naročite jo v Tiskarni
sv. Cirila v Mariboru.

Dekleta